

สรุปผลการประชุมสมัชชาสหภาพรัฐสภา ครั้งที่ ๑๓๐
และการประชุมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
(The 130th Inter-Parliamentary Union Assembly and Related Meetings)
ระหว่างวันที่ ๑๐ - ๒๒ มีนาคม ๒๕๕๗
ณ นครเจนีวา สมาพันธรัฐสวิส
ศูนย์การประชุมนานาชาตินครเจนีวา

การประชุมสมัชชาสหภาพรัฐสภา ครั้งที่ ๑๓๐ และการประชุมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง (The 130th Inter-Parliamentary Union Assembly and Related Meetings) จัดขึ้นระหว่างวันที่ ๑๐ - ๒๒ มีนาคม ๒๕๕๗ ณ นครเจนีวา สมาพันธรัฐสวิส โดยมีนางพิกุลแก้ว ไกรฤกษ์ สมาชิกวุฒิสภา และประธานคณะกรรมการต่างประเทศ วุฒิสภา เป็นหัวหน้าคณะผู้แทนรัฐสภาไทย นายธานี ทองภักดี เอกอัครราชทูตผู้แทนถาวรไทยประจำสหประชาชาติ ณ นครเจนีวา เป็นที่ปรึกษาคณะผู้แทนรัฐสภาไทย ทั้งนี้ คณะผู้แทนรัฐสภาไทยประกอบด้วย รองศาสตราจารย์ทัศนาศา บัญทอง สมาชิกวุฒิสภา นายอนุรักษ นิมมเวช สมาชิกวุฒิสภา รองศาสตราจารย์วิชุดา รัตนเพียร สมาชิกวุฒิสภา และนางลลิตา ฤกษ์สำราญ อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกรรมการวิชาการของวุฒิสภา พร้อมด้วยข้าราชการจากสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร จำนวน ๖ คน คือ นางสาวสุภาสินี ชมะสุนทร ที่ปรึกษาด้านต่างประเทศ นางชลลดา กันค้อย ผู้อำนวยการสำนักองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ นางสาวสติจิตร ไตรพิบูลย์สุข ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานสหภาพรัฐสภา นายปัญญา โคตเถร นักวิเทศสัมพันธ์ชำนาญการ นางสาวธรรมา วิบูลย์ภานุเวช นักวิเทศสัมพันธ์ชำนาญการ และนายจุลทรรศน์ ไสกระจำง นักวิชาการพาณิชย์ปฏิบัติการ ช่วยราชการกลุ่มงานสหภาพรัฐสภา สำนักองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ รวมทั้งหมด ๑๒ คน เข้าร่วมการประชุมดังกล่าว

ผลการประชุมสรุปได้ ดังนี้

๑. การประชุมคณะกรรมการบริหารสหภาพรัฐสภา ครั้งที่ ๒๖๘ (268th Session of the Executive Committee of Inter-Parliamentary Union)

รองศาสตราจารย์ทัศนาศา บัญทอง สมาชิกวุฒิสภา ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการบริหารหน่วย-ประจำชาติไทยในสหภาพรัฐสภา ให้เข้าร่วมการประชุมคณะกรรมการบริหารสหภาพรัฐสภาแทนนายไพโรจน์ ต้นบวรจ อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งสิ้นสุดสมาชิกภาพลงเนื่องจากการยุบสภาเมื่อวันที่ ๙ ธันวาคม ๒๕๕๖ โดยตำแหน่งดังกล่าวจะมีวาระจนถึงเดือนตุลาคม ๒๕๖๐ นอกจากนี้ คณะกรรมการบริหารสหภาพรัฐสภายังมี คณะอนุกรรมการหลายคณะ ซึ่งนายไพโรจน์ ต้นบวรจ อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นสมาชิกในคณะอนุกรรมการด้านการเงินของสหภาพรัฐสภา (Sub-Committee on Finance) ซึ่งจะมีการประชุมร่วมกับคณะอนุกรรมการดังกล่าวก่อนเข้าประชุมคณะกรรมการบริหารสหภาพรัฐสภา

ทั้งนี้ ที่ประชุมคณะอนุกรรมการด้านการเงิน ได้พิจารณารายงานการเงินในปี ๒๕๕๖ รายงานจากผู้-ตรวจสอบบัญชีจากภายนอก สถานการณ์ด้านการเงินของสหภาพรัฐสภา การให้เงินสนับสนุนด้วยความสมัครใจกับ สหภาพรัฐสภา การทบทวนแผนยุทธศาสตร์สหภาพรัฐสภาในรอบกลางปี การจัดเตรียมงบประมาณสำหรับปี ๒๕๕๘ ตารางการประชุมปี ๒๕๕๗ การเลือกตั้งประธานคณะอนุกรรมการฯ และในที่ประชุมคณะกรรมการบริหารสหภาพ-รัฐสภา คณะกรรมการบริหารยังได้รับฟังการแสดงวิสัยทัศน์ของบุคคลที่สมัครเข้าดำรงตำแหน่งเลขาธิการสหภาพ-รัฐสภา จำนวน ๕ คน คือ นายมาร์ติน ชุงกอง (Mr. Martin Chungong) จากแคเมอรูน นางบาร์บารา คอนตินิ (Mrs. Barbara Contini) จากอิตาลี นายกิมโม กิลจูเนน (Mr. Kimmo Kiljunen) จากฟินแลนด์ นางสาวซาเซีย ราฟี (Ms. Shazia Rafi) จากปากีสถาน นายเกียร์ท์ เวอร์สนิค (Mr. Geert Versnick) จากเบลเยียม และที่ประชุมได้

คัดเลือกผู้สมัครเหลือจำนวน ๓ คน ได้แก่ นายมาร์ติน จุงกอง นางสาวชาเชี่ย ราฟี และนายเกียร์ท เวอร์สนิค เพื่อให้ที่ประชุมคณะมนตรีบริหารสหภาพรัฐสภาลงคะแนนเสียงเลือกแบบลับให้ได้คะแนนสูงสุดเพียงคนเดียว ซึ่งบุคคลดังกล่าวจะต้องได้รับคะแนนเสียงข้างมากเกิน ๑๓๗ คะแนน จึงจะได้รับตำแหน่งเลขาธิการสหภาพรัฐสภา

เนื่องจากที่ประชุมคณะกรรมการบริหารฯ ได้มีการกล่าวรายงานถึงสถานการณ์ของประเทศสมาชิกหลายประเทศและในคราวนี้มีการกล่าวรายงานถึงสถานการณ์ของประเทศไทยด้วย ซึ่งรองศาสตราจารย์ทัศนาศุภยทอง สมาชิกวุฒิสภา ได้รายงานถึงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสถานการณ์ในประเทศไทย

ทั้งนี้ ข้อเท็จจริงที่สหภาพรัฐสภาได้รายงานเกี่ยวกับสถานการณ์ของไทยนั้นเป็นไปตามความจริงและถูกต้อง ซึ่งรองศาสตราจารย์ทัศนาศุภยทอง ได้กล่าวเพิ่มเติมว่า ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายรัฐธรรมนูญนั้นยังคงเป็นหลักยึดในการดำเนินการ ถึงแม้ว่าการเลือกตั้งจะล่าช้าออกไป แต่ศาลรัฐธรรมนูญจะเป็นองค์การที่ให้แนวทางและให้คำแนะนำเกี่ยวกับผลสรุปของการเลือกตั้งอันจะส่งผลให้มีสภาผู้แทนราษฎรที่ดำเนินการได้ นอกจากนี้ยังยืนยันว่าประเทศไทยยังคงมีรัฐสภา เนื่องจากรัฐธรรมนูญของไทยกำหนดไว้ว่าหลังจากการยุบสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภายังคงปฏิบัติหน้าที่ได้ตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ สถานการณ์ทางการเมืองของไทยนั้นเป็นเพียงรอยต่อของการเปลี่ยนผ่านภายใต้รัฐธรรมนูญ การประท้วงภายในประเทศไทยนั้นมิได้เกิดขึ้นทั่วไปทุกแห่ง แต่เป็นการประท้วงอยู่ภายในส่วนหนึ่งของกรุงเทพฯ เท่านั้น และประชาชนยังคงดำเนินชีวิตได้อย่างปกติ รัฐสภาไทยยืนยันว่ายังคงยึดมั่นต่อหลักการของสหภาพรัฐสภาว่าประชาธิปไตยนั้นเป็นเสาหลักแห่งความมั่นคงของประเทศ

๒. การประชุมสมัชชาสหภาพรัฐสภา ครั้งที่ ๑๓๐ เรื่อง “๑๒๕ ปี สหภาพรัฐสภา : การยืนยันพันธกรณีของเราต่อเรื่องสันติภาพและประชาธิปไตย” (The IPU at 125 : Renewing our Commitment to Peace and Democracy)

นางพิกุลแก้ว ไกรฤกษ์ ประธานคณะกรรมการการต่างประเทศ วุฒิสภา ในฐานะหัวหน้าคณะผู้แทนรัฐสภาไทย ได้กล่าวถ้อยแถลงในการอภิปรายทั่วไป (general debate) เรื่อง “๑๒๕ ปี สหภาพรัฐสภา : การยืนยันพันธกรณีของเราต่อเรื่องสันติภาพและประชาธิปไตย” โดยกล่าวแสดงความยินดีกับสหภาพรัฐสภา ในการครบรอบ ๑๒๕ ปี ที่ได้ยืนยันการปฏิบัติพันธกิจด้านการสนับสนุนสันติภาพและประชาธิปไตย รวมถึงเรื่องท้าทายที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องสิทธิมนุษยชน และการพัฒนาที่ยั่งยืน นอกจากนี้ยังได้กล่าวถึงสัญลักษณ์ของประชาธิปไตยว่ามีใช่เพียงแค่การออกเสียงเลือกตั้งเท่านั้น แต่ประชาธิปไตยที่แท้จริงยังหมายถึงเรื่องหลักนิติธรรม การเคารพในเรื่องสิทธิมนุษยชน การเคารพเสียงข้างน้อย อิสระในการแสดงออก อิสระของสื่อมวลชน เช่นเดียวกับศาลรัฐธรรมนูญ และหน่วยงานอิสระที่ตรวจสอบการคอร์รัปชัน ซึ่งสิ่งเหล่านี้มีส่วนช่วยให้เกิดประชาธิปไตยที่ยั่งยืน

๓. การประชุมคณะมนตรีบริหารสหภาพรัฐสภา ครั้งที่ ๑๙๔ (Governing Council)

คณะมนตรีบริหารสหภาพรัฐสภา ครั้งที่ ๑๙๔ ได้พิจารณาในเรื่องกิจการต่าง ๆ ของสมัชชาสหภาพรัฐสภา ทั้งนี้ในการประชุมสมัชชาสหภาพรัฐสภา ครั้งที่ ๑๓๐ ได้มีการเลือกตั้งเลขาธิการสหภาพรัฐสภาคนใหม่ แทนนายแอนเดอร์ส บี จอห์นสัน (Mr. Anders B. Johnsson) ซึ่งจะหมดวาระ โดยที่ประชุมคณะมนตรีบริหารสหภาพรัฐสภาจะเลือกโดยใช้วิธีการลงคะแนนเสียงแบบลับ ทั้งนี้มนตรีบริหารสหภาพรัฐสภาจากประเทศไทยประกอบด้วย นางพิกุลแก้ว ไกรฤกษ์ ประธานคณะกรรมการการต่างประเทศ วุฒิสภา และหัวหน้าคณะผู้แทนรัฐสภาไทย รองศาสตราจารย์ทัศนาศุภยทอง สมาชิกวุฒิสภา และนายอนุรักษ นิยมเวช สมาชิกวุฒิสภา ที่ประชุมคณะมนตรีบริหารสหภาพรัฐสภา มีมติเสียงข้างมากเลือกนายมาร์ติน จุงกอง เป็นเลขาธิการสหภาพรัฐสภาคนใหม่ โดยนายมาร์ติน จุงกอง ได้รับ ๑๙๙ คะแนน จากคะแนนเสียงทั้งหมด ๓๕๒ คะแนน ทั้งนี้ นางสาวชาเชี่ย ราฟี ได้รับ

๗๙ คะแนน และนายเกียรติ เวอร์สติก ได้รับ ๗๔ คะแนน โดยนายมาร์ติน จุงกอง จะดำรงตำแหน่งในวาระเป็นเวลา ๔ ปี (ระหว่างวันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๗ – ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๑)

นอกจากนี้ ที่ประชุมคณะมนตรีบริหารสหภาพรัฐสภา ยังได้มีมติเห็นชอบให้เรื่อง “การช่วยเหลือในด้านการดำรงไว้ซึ่งสันติภาพและความปลอดภัย รวมถึงการสร้างประชาธิปไตยในสาธารณรัฐแอฟริกากลาง : การมีส่วนร่วมของสหภาพรัฐสภา” (Helping to restore peace and security and consolidate democracy in the Central African Republic: The contribution of the IPU) ซึ่งเสนอโดยประเทศโมร็อกโก เป็นเรื่องที่บรรจุในระเบียบวาระเร่งด่วน

๔. การประชุมคณะกรรมการสามัญสหภาพรัฐสภา ว่าด้วยสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ (คณะกรรมการสามัญ คณะที่ ๑) เรื่อง “การมุ่งสู่โลกที่ปลอดอาวุธนิวเคลียร์ : บทบาทรัฐสภา” (Towards a Nuclear – Weapon – Free World : the Contribution of Parliaments)

นายอนุรักษ นิยมเวช สมาชิกวุฒิสภา เข้าร่วมการประชุมคณะกรรมการสามัญสหภาพรัฐสภา ว่าด้วยสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ (คณะกรรมการสามัญ คณะที่ ๑) เรื่อง “การมุ่งสู่โลกที่ปลอดอาวุธนิวเคลียร์ : บทบาทรัฐสภา” เมื่อวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๕๗ และได้กล่าวถ้อยแถลงว่า ประเทศไทยมีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนการไม่แพร่ขยายอาวุธนิวเคลียร์ โดยได้ปฏิบัติตามพันธกรณีภายใต้สนธิสัญญาการไม่แพร่ขยายอาวุธนิวเคลียร์ ประเทศไทยมีความเชื่อมั่นว่า การจะบรรลุสันติภาพและความมั่นคงได้นั้น จะต้องสนับสนุนในการควบคุมอาวุธและไม่ให้มีการแพร่ขยายอาวุธทุกชนิด โดยเฉพาะอาวุธที่มีการทำลายล้างสูง ทั้งนี้ ประเทศไทยมีความมุ่งหวังที่จะให้ข้อมติการประชุมเกี่ยวกับอาวุธนิวเคลียร์มีผลบังคับใช้อย่างจริงจังในฐานะสถาบันฝ่ายนิติบัญญัติ นอกจากนี้ รัฐสภาและสมาชิกรัฐสภาควรใช้แนวทางการดำเนินงานด้านรัฐสภาที่เรียกว่า “นิติการดำเนินงานด้านรัฐสภา” ในการสนับสนุนและส่งเสริมสันติภาพและความมั่นคงระหว่างประเทศ

๕. การประชุมคณะกรรมการสามัญสหภาพรัฐสภา ว่าด้วยการพัฒนาที่ยั่งยืน การคลัง และการค้า (คณะกรรมการสามัญ คณะที่ ๒) เรื่อง “การมุ่งสู่การพัฒนาที่สามารถรองรับความเสี่ยง : แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของประชากรและข้อจำกัดทางธรรมชาติ” (Towards Risk – Resilient Development : Taking into Consideration Demographic Trends and Natural Constraints)

รองศาสตราจารย์วิชุดา รัตนเพียร สมาชิกวุฒิสภา ได้เข้าร่วมการประชุมคณะกรรมการสามัญสหภาพรัฐสภา ว่าด้วยการพัฒนาที่ยั่งยืน การคลัง และการค้า (คณะกรรมการสามัญ คณะที่ ๒) เรื่อง “การมุ่งสู่การพัฒนาที่สามารถรองรับความเสี่ยง : แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของประชากรและข้อจำกัดทางธรรมชาติ” เมื่อวันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๕๗ และได้กล่าวถ้อยแถลงว่า ในปัจจุบัน การพัฒนาที่ยั่งยืนยังมีหลายประเด็นที่ยังขัดแย้งกับการพัฒนาแบบเดิม อาทิ การเติบโตทางอุตสาหกรรมหนักซึ่งเป็นการพัฒนาแบบเดิมส่งผลกระทบต่อการรักษาทรัพยากรธรรมชาติที่มุ่งไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน ทั้งนี้ นโยบายสาธารณะควรมีเป้าหมายในการสนับสนุนการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างรับผิดชอบ เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่า ทรัพยากรที่มีอยู่เพียงพอสำหรับการเติบโตทางอุตสาหกรรมอย่างยั่งยืน นอกจากนี้ ในสังคมที่กำลังกลายเป็นสังคมผู้สูงอายุ ควรมีแผนเพื่อรองรับผลกระทบที่เกิดขึ้น และวางแผนในด้านการพัฒนาทางเศรษฐกิจเนื่องจากประชากรกลุ่มหนึ่งจะก้าวเข้าสู่วัยสูงอายุ นอกจากนี้ ในด้านการเปลี่ยนแปลงทางธรรมชาติอันเกิดจากภัยพิบัติ อาทิ สึนามิที่ประเทศญี่ปุ่น และพายุไต้ฝุ่นที่ประเทศฟิลิปปินส์ เป็นสิ่งที่ไม่สามารถล่วงรู้ได้ล่วงหน้า และมีผลกระทบทำให้ผู้คนล้มตายเป็นจำนวนมาก ดังนั้น ควรมีการพูดถึงประเทศที่ได้รับผลกระทบจากเรื่องดังกล่าว และสร้างความตระหนักรู้โดยให้การศึกษาถึงความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นและสร้างมาตรการเพื่อรองรับความเสี่ยงนั้น

๖. การประชุมคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน สหภาพรัฐสภา ว่าด้วยประชาธิปไตยและสิทธิมนุษยชน (คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน คณะที่ ๓) เรื่อง “บทบาทของรัฐสภาในการคุ้มครองสิทธิเด็ก โดยเฉพาะเด็กผู้อพยพเพียงลำพัง และการปกป้องการแสวงหาประโยชน์จากเด็กในภาวะสงครามและความขัดแย้ง” (The Role of Parliaments in Protecting the Rights of Children, in particular Unaccompanied Migrant Children, and in Preventing Their Exploitation in Situations of War and Conflict)

รองศาสตราจารย์ทัศนาศรี บุญทอง สมาชิกวุฒิสภา ได้เข้าร่วมการประชุมคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน สหภาพรัฐสภา ว่าด้วยประชาธิปไตยและสิทธิมนุษยชน (คณะกรรมการสิทธิมนุษยชน คณะที่ ๓) เรื่อง “บทบาทของรัฐสภาในการคุ้มครองสิทธิเด็ก โดยเฉพาะเด็กผู้อพยพเพียงลำพัง และการปกป้องการแสวงหาประโยชน์จากเด็กในภาวะสงครามและความขัดแย้ง” เมื่อวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๕๗ โดยได้กล่าวถ้อยแถลงว่า ประเทศไทยให้ความสำคัญกับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก โดยประเทศไทยได้ลงนามในอนุสัญญาดังกล่าวในปี ๒๕๓๕ และมีพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ นอกจากนี้ ประเทศไทยได้ถอนข้อสงวนข้อที่ ๗ ออกจากอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เนื่องจากมีความก้าวหน้าทางด้านกฎหมายในการให้เด็กต่างชาติที่เกิดในประเทศไทย ได้จดทะเบียนเกิดในประเทศไทย อาทิ พระราชบัญญัติสัญชาติ และพระราชบัญญัติทะเบียนราษฎร ทั้งนี้ ประเทศไทยให้การดูแลเด็กอพยพตามหลักมนุษยธรรม และได้ร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาการเข้ามาอย่างผิดกฎหมาย นอกจากนี้เด็กเหล่านี้ยังมีโอกาสได้รับการศึกษาภาคบังคับของประเทศไทยซึ่งมีระยะเวลา ๑๒ ปีด้วย รวมถึงได้กล่าวเห็นด้วยกับผู้เสนอรายงานร่วม (Co-Rapporteurs) ในข้อคิดเห็น โดยเฉพาะความร่วมมือกับหน่วยงานของสหประชาชาติ และยังเรียกร้องให้สมาชิกรัฐสภาประเทศต่าง ๆ ที่จะทำงานร่วมกันภายในกลุ่มภูมิภาคหรือในเรื่องดังกล่าวเพื่อป้องกันความรุนแรง หรือการกระทำรุนแรงต่อเด็ก ซึ่งเรื่องนี้ควรเป็นเรื่องเร่งด่วนและให้ความสนใจ ความร่วมมือกับหลายฝ่ายจะทำให้แก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

๗. การประชุมคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน สหภาพรัฐสภา ว่าด้วยกิจการสหประชาชาติ (Standing Committee on UN Affairs)

รองศาสตราจารย์วิชุดา รัตนเพียร สมาชิกวุฒิสภา ได้เข้าร่วมการประชุมคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน สหภาพรัฐสภา ว่าด้วยกิจการสหประชาชาติ เมื่อวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๕๗ โดยที่ประชุมได้ร่วมให้ความเห็นในเรื่องความร่วมมือระหว่างสหประชาชาติ รัฐสภาสมาชิก และสหภาพรัฐสภา ความร่วมมือดังกล่าวจะเปิดโอกาสในการสร้างความเข้มแข็งของการเป็นหุ้นส่วนร่วมกันระหว่างสหประชาชาติและสหภาพรัฐสภา นอกจากนี้ยังได้กล่าวถึงหน่วยงานสหประชาชาติในแต่ละประเทศ (UN Country Team) เพื่อให้รัฐสภาให้ความร่วมมือ ทั้งนี้ได้มีการกล่าวถึงสถานการณ์ที่ประเทศเฮติ ซึ่งสหภาพรัฐสภาจะยังคงให้การสนับสนุนเรื่องดังกล่าวต่อไป

ทั้งนี้ สหภาพรัฐสภาได้ตั้งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน สหภาพรัฐสภา ว่าด้วยกิจการสหประชาชาติเป็นคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน คณะที่ ๔ ภายในโครงสร้างของสหภาพรัฐสภา โดยที่ประชุมได้มีการเลือกตั้งกรรมการจากประเทศต่าง ๆ และรองศาสตราจารย์วิชุดา รัตนเพียร สมาชิกวุฒิสภา ได้รับการเลือกให้ดำรงตำแหน่งกรรมการ จากสัดส่วนของกลุ่มภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก โดยจะอยู่ในวาระ ๔ ปี ระหว่างเดือนมีนาคม ๒๕๕๗ ถึงเดือนมีนาคม ๒๕๖๑

๘. การประชุมสมาชิกรัฐสภาสตรี ครั้งที่ ๑๙ (The 19th Meeting of Women Parliamentarians)

รองศาสตราจารย์วิชุดา รัตนเพียร สมาชิกวุฒิสภา ได้เข้าร่วมการประชุมสมาชิกรัฐสภาสตรี ในวันอาทิตย์ที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๕๗ โดยได้กล่าวในที่ประชุมกลุ่มย่อยเรื่องการเพิ่มเติมมิติด้านสตรีในร่างข้อมติของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน คณะที่ ๓ หัวข้อ “บทบาทของรัฐสภาในการคุ้มครองสิทธิเด็ก โดยเฉพาะเด็กผู้อพยพเพียงลำพัง และการปกป้องการแสวงหาประโยชน์จากเด็กในภาวะสงครามและความขัดแย้ง” โดยได้กล่าวว่

ประเทศไทยมีเด็กผู้อพยพหนีภัย ในศูนย์พักพิง ๙ แห่ง ซึ่งประเทศไทยให้การดูแลตามหลักมนุษยธรรม และให้โอกาสเด็กเหล่านี้ในด้านการศึกษา โดยร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งนี้ ในสถานการณ์โลกที่เต็มไปด้วยความรุนแรงในบางพื้นที่ ประเทศต่าง ๆ ควรมีการปรับปรุงกฎหมายเพื่อคุ้มครองกลุ่มที่ไม่สามารถปกป้องตนเองได้ อาทิ กลุ่มเด็กและสตรี ควรจัดหานักจิตวิทยาเพื่อให้ความช่วยเหลือภายในศูนย์พักพิง

นอกจากนี้ในวันอังคารที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๕๗ ที่ประชุมสมาชิกรัฐสภาสตรี ครั้งที่ ๑๙ ได้จัดให้มีการประชุมอีกครั้งเพื่อรับรองรายชื่อผู้ที่ได้รับตำแหน่งกรรมาธิการในคณะกรรมการประสานงานสมาชิกรัฐสภาสตรี (Coordinating Committee of Women Parliamentarians) ซึ่งรองศาสตราจารย์ทัศนาศรี บุญทอง สมาชิกวุฒิสภา ได้รับการคัดเลือกให้ดำรงตำแหน่งสมาชิกถาวร (Titular Member) จากสัดส่วนของกลุ่มภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก ซึ่งจะอยู่ในวาระ ๔ ปี ตั้งแต่เดือนมีนาคม ๒๕๕๗ จนถึงเดือนมีนาคม ๒๕๖๑

๙. การประชุมกลุ่มอนุภูมิภาคอาเซียน+๓ (ASEAN + 3 meeting) และการประชุมกลุ่มภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก (Asia-Pacific Group meeting)

ที่ประชุมกลุ่มอนุภูมิภาคอาเซียน+๓ และกลุ่มภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก ได้พิจารณาเรื่องต่าง ๆ ตามระเบียบวาระโดยมีวาระสำคัญเรื่องการคัดเลือกบุคคลเพื่อลงสมัครในตำแหน่งที่ว่างลงของสหภาพรัฐสภาในสัดส่วนภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก

ประเทศไทยได้เสนอรายชื่อสมาชิกรัฐสภา จำนวน ๒ คน ประกอบด้วย รองศาสตราจารย์ทัศนาศรี บุญทอง สมาชิกวุฒิสภา เพื่อสมัครเข้าดำรงตำแหน่งเป็นกรรมาธิการถาวร (Titular Member) ในคณะกรรมการประสานงานสมาชิกรัฐสภาสตรี (Coordinating Committee of Women Parliamentarians) และรองศาสตราจารย์วิชุดา รัตนเพียร สมาชิกวุฒิสภา เพื่อสมัครเข้าดำรงตำแหน่งเป็นกรรมาธิการในคณะกรรมการสามัญสหภาพรัฐสภาว่าด้วยกิจการสหประชาชาติ (Standing Committee on UN Affairs) โดยที่ประชุมกลุ่มอนุภูมิภาคอาเซียน+๓ ซึ่งมีประเทศมาเลเซียเป็นประธาน และที่ประชุมกลุ่มภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก ซึ่งมีประเทศลาวเป็นประธาน ได้ให้การสนับสนุนการสมัครในตำแหน่งดังกล่าวของประเทศไทย

๑๐. การประชุมยุวสมาชิกรัฐสภาในสหภาพรัฐสภา (Forum of Young Parliamentarians of the IPU)

รองศาสตราจารย์วิชุดา รัตนเพียร สมาชิกวุฒิสภา ได้เข้าร่วมการประชุมยุวสมาชิกรัฐสภาในสหภาพรัฐสภา เมื่อวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๕๗ โดยได้อภิปรายในประเด็นต่าง ๆ อาทิ ประเทศไทยเป็นภาคีสมาชิกในสนธิสัญญาเขตปลอดอาวุธนิวเคลียร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เมื่อปี ๒๕๓๘ เพื่อเป็นตัวอย่างให้ประเทศต่าง ๆ ดำเนินการเพื่อหามาตรการร่วมกันในการปลอดจากอาวุธนิวเคลียร์ รวมทั้งประเทศไทยประสบเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน แต่ได้ยืนหยัดที่จะต่อสู้เพื่อความสมดุล ซึ่งปัจจุบันประเทศไทยกำลังก้าวข้ามไปสู่การเป็นสังคมผู้สูงอายุและอยู่ในระหว่างการรวมตัวเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ซึ่งมีนัยสำคัญต่อการเคลื่อนไหวของบุคคลเพื่อขอจัดปัญหาการขาดแคลนแรงงานฝีมือในอนาคต จึงขอสนับสนุนให้ประเทศอื่น ๆ ร่วมหารือกันเพื่อนำไปสู่การรวมกลุ่มที่คล้ายคลึงกัน ส่วนความท้าทายอันเกิดจากการพลัดถิ่นของเยาวชน ซึ่งในฐานะยุวสมาชิกรัฐสภา ควรร่วมมือกับยุวสมาชิกรัฐสภาอื่น ๆ ในการดำเนินการออกกฎหมายเพื่อปกป้องกลุ่มคนเหล่านี้จากการกระทำที่ไม่เป็นธรรม

ทั้งนี้ รองศาสตราจารย์วิชุดา รัตนเพียร เสนอว่าควรมีการเร่งรัดให้จัดการศึกษาที่ลงลึกถึงรากฐานของวัฒนธรรมและจริยธรรมเพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับการขับเคลื่อนทั้งสามประเด็นที่กล่าวมา

๑๑. การประชุมคณะกรรมการการส่งเสริมการเคารพกฎหมายมนุษยชนสากล (Committee to Promote Respect for International Humanitarian Law)

นายอนุรักษ นิยมเวช สมาชิกวุฒิสภา ได้เข้าร่วมการประชุมคณะกรรมการส่งเสริมการ-
 เคารพกฎหมายมนุษยชนสากล ในฐานะผู้สังเกตการณ์ ซึ่งการประชุมดังกล่าว นายพีรพันธุ์ พาลุสุข อดีต-
 สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ได้ดำรงตำแหน่งเป็นสมาชิกสมทบ (Substitute Member) ในคณะกรรมการดังกล่าว
 โดยคณะกรรมการได้ประชุมในวันจันทร์ที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๕๗ ระหว่างเวลา ๑๐.๐๐ - ๑๒.๐๐ นาฬิกา ซึ่ง
 การประชุมดังกล่าวเป็นการประชุมลับ

ที่ประชุมได้หารือถึงสถานการณ์ความไม่สงบในประเทศซีเรีย ซึ่งทำให้มีผู้อพยพลี้ภัยจาก
 ประเทศซีเรียไปยังประเทศใกล้เคียงมากขึ้น ตามรายงานของข้าหลวงผู้ลี้ภัยแห่งสหประชาชาติ (United
 Nations High Commissioner for Refugees : UNHCR) เมื่อต้นเดือนมีนาคม ๒๕๕๗ มีจำนวนผู้ลี้ภัย
 ประมาณ ๒.๕ ล้านคน ที่อพยพไปยังประเทศเพื่อนบ้าน และประเทศทางเหนือของทวีปแอฟริกา ประเทศที่มี
 ปัญหามากขึ้นคือประเทศเลบานอน และประเทศจอร์แดน เนื่องจากมีผู้ลี้ภัยอพยพเข้าสู่ประเทศเพิ่มมากขึ้น
 โดยบางส่วนเป็นผู้ลี้ภัยชาวปาเลสไตน์ที่อยู่ในศูนย์ลี้ภัยในประเทศซีเรีย จำนวนผู้ลี้ภัยอพยพเข้าไปในประเทศ
 เลบานอนมีประมาณ ๙๖๘,๐๐๐ คน ในขณะที่จำนวนผู้ลี้ภัยในประเทศจอร์แดน มีประมาณ ๕๘๒,๐๐๐ คน
 ซึ่งสถิติดังกล่าวมาจากการลงทะเบียนเป็นผู้ลี้ภัยกับ UNHCR เท่านั้น ทั้งนี้ คณะกรรมการส่งเสริมการเคารพ
 กฎหมายมนุษยชนสากลได้ขอขอบคุณรัฐสภาประเทศซีเรียที่ได้เชิญคณะกรรมการให้เข้าไปสังเกตการณ์สถานการณ์ใน
 ประเทศซีเรียได้ และคณะกรรมการฯ จะพิจารณาเรื่องการเดินทางเข้าไปสังเกตการณ์ยังประเทศดังกล่าวต่อไป

๑๒. การอภิปรายกลุ่มย่อย (Panel Discussion)

๑๒.๑ เรื่อง การส่งเสริมผลประโยชน์ที่ดีที่สุดสำหรับเด็ก : กรณีเด็กอพยพ (Promoting the Child's Best Interest : The Case of Migrant Children)

รองศาสตราจารย์ทัศนีย์ บุญทอง สมาชิกวุฒิสภา ได้ร่วมอภิปรายกลุ่มย่อย เรื่อง การส่งเสริม
 ผลประโยชน์ที่ดีที่สุดสำหรับเด็ก : กรณีเด็กอพยพ ในวันพุธที่ ๑๔ มีนาคม ๒๕๕๗ โดยได้กล่าวถ้อยแถลงว่า
 ปัญหาเด็กอพยพมีสาเหตุมาจากหลายปัจจัยไม่ว่าจะเป็นเรื่องความยากจน ปัญหาความไม่สงบทางด้าน
 การเมือง ซึ่งนำไปสู่ความรุนแรงทำให้เกิดการอพยพไปตามชายแดนของแต่ละประเทศ เด็กอพยพมักตกเป็น
 เป้าแห่งความเสี่ยงต่อการถูกทำร้ายและการเอารัดเอาเปรียบ ซึ่งประเทศไทยมีพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก
 เพื่อช่วยเหลือเด็กเหล่านี้มิให้ได้รับการเลือกปฏิบัติ โดยเฉพาะประเทศไทยได้ถอนข้อสงวนข้อที่ ๗ ออกจาก
 อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็กแล้วเนื่องจากประเทศไทยเปิดโอกาสให้เด็กทุก ๆ คนที่อยู่ในประเทศได้รับโอกาสทาง
 การศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน

๑๒.๒ เรื่อง เหตุผลที่ทำให้เกิดอัตราการหมุนเวียนสูงของสมาชิกรัฐสภาในการเลือกตั้ง (Reasons for the High Turnover of Parliamentarians at Elections)

นางพิกุลแก้ว ไกรฤกษ์ ประธานคณะกรรมการการต่างประเทศ วุฒิสภา และหัวหน้าคณะ
 ผู้แทนรัฐสภาไทย ได้เข้าร่วมการประชุม เรื่องเหตุผลที่ทำให้เกิดอัตราการหมุนเวียนสูงของสมาชิกรัฐสภาในการ
 เลือกตั้ง เมื่อวันพฤหัสบดีที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๕๗ ที่ประชุมได้อภิปรายในเรื่องดังกล่าว โดยสรุป ได้ว่าในอดีต
 สมาชิกรัฐสภามีภาพลักษณ์ที่ดี แต่ปัจจุบัน รัฐสภาเป็นเพียงแค่สถาบันหนึ่งเท่านั้น สมาชิกรัฐสภาหลายคนไม่
 ต้องการที่จะมีวาระเกินกว่าหนึ่งหรือสองสมัยเพราะความยุ่งยากของอาชีพ ดังนั้นการหมุนเวียนของสมาชิกรัฐสภา
 จะเปลี่ยนแปลงไปเรื่อย ๆ นอกจากนี้ยังมีกลุ่มคนจากสาขาอาชีพต่าง ๆ นอกเหนือจากกลุ่มนักการเมืองเข้ามาเล่น
 การเมืองมากขึ้น อาทิ กลุ่มนักแสดง นักกีฬา และนักธุรกิจ เป็นต้น ในขณะเดียวกัน ประชาชนยังให้ความคาดหวัง
 อย่างมากกับนักการเมือง ประกอบกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในการใช้หาเสียงในปัจจุบัน ทำให้นักการเมือง
 มักใช้เทคโนโลยีในการแสดงออกทางด้านความคิดและอุดมการณ์เพื่อให้ประชาชนได้รับรู้และเข้าถึงนักการเมือง
 ขึ้น นอกจากนี้ นักการเมืองมักนิยมใช้นโยบายแบบประชานิยมในการหาเสียง เพราะเกรงว่าจะไม่ได้รับการเลือกตั้ง

กลับเข้ามาในสภาอีก และทำให้นักการเมืองต้องระมัดระวังการให้สัญญาแก่ประชาชน ซึ่งทำให้ประชาชนเชื่อว่าพวกเขาจะทำตามสัญญานั้น

ทั้งนี้ พรรคการเมืองยังมีบทบาทในการหมุนเวียนของสมาชิกรัฐสภาอย่างมาก เช่น พรรคการเมืองจะสนับสนุนให้นักการเมืองที่มีโอกาสชนะการเลือกตั้งลงสมัครรับเลือกตั้งอีกครั้งหนึ่ง อีกทั้งพรรคการเมืองมีแนวโน้มที่จะให้นักการเมืองสตรีลงสมัครในพื้นที่ที่คาดว่าจะไม่ได้รับเลือกตั้ง นอกจากนี้ ที่ประชุมยังได้หารือร่วมกันว่า แม้จะมีการให้โควตาสตรีในรัฐสภาเพื่อส่งเสริมการมีบทบาทของสตรีในรัฐสภามากขึ้น สตรีส่วนมากยังไม่ให้ความสนใจการเมือง ทำให้นักการเมืองสตรีจะอยู่ในวาระการดำรงตำแหน่งเพียงวาระเดียว

๑๓. การหารือทวิภาคี (Bilateral Meeting) กับคณะผู้แทนรัฐสภาแห่งเครือรัฐออสเตรเลีย

คณะผู้แทนรัฐสภาแห่งเครือรัฐออสเตรเลียได้ขอหารือทวิภาคีกับคณะผู้แทนรัฐสภาไทยในวันอาทิตย์ที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๕๗ เวลา ๑๔.๓๐ - ๑๕.๓๐ นาฬิกา โดยคณะผู้แทนรัฐสภาแห่งเครือรัฐออสเตรเลีย นำโดย นายสตีเฟน เพอร์รี่ (Mr. Stephen Parry) รองประธานวุฒิสภา พร้อมด้วย มิส ซู บอยซ์ (Ms. Sue Boyce) สมาชิกวุฒิสภา มิส โนลา มาริโน (Ms. Nola Marino) สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มิส เออร์ซูลา สตีเฟนส์ (Ms. Ursula Stephens) สมาชิกวุฒิสภา และมิส ลิน ธอร์ป (Ms. Lin Thorp) สมาชิกวุฒิสภา โดยคณะผู้แทนรัฐสภาแห่งเครือรัฐออสเตรเลียได้สอบถามถึงสถานการณ์ทางการเมืองของประเทศไทย โดยคณะผู้แทนรัฐสภาไทยได้อธิบายว่าทุกอย่างที่ดำเนินการในประเทศไทยนั้น เป็นไปตามหลักนิติรัฐ และรัฐธรรมนูญ นอกจากนี้ ทั้งสองฝ่ายยังได้หารือแลกเปลี่ยนความรู้ในเรื่องระบบงานรัฐสภาของทั้งสองประเทศ

๑๔. ตำแหน่งที่สมาชิกรัฐสภาไทยได้รับเลือกตั้งในคณะกรรมการต่าง ๆ ของสหภาพรัฐสภา

ในการประชุมสมัชชาสหภาพรัฐสภา ครั้งที่ ๑๓๐ คณะผู้แทนรัฐสภาไทยได้เข้าร่วมลงสมัครในตำแหน่งที่ว่างลงของกรรมการในสหภาพรัฐสภา และได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่งตามสัดส่วนของกลุ่มภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก (Asia-Pacific Group) จำนวน ๒ คน ดังนี้

๑) รองศาสตราจารย์ทัศนาศา บุญทอง สมาชิกวุฒิสภา ดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการสามัญ (Titular member) ในคณะกรรมการประสานงานสมาชิกรัฐสภาสตรี (Coordinating Committee of Women Parliamentarians) ซึ่งจะอยู่ในวาระ ๔ ปี โดยจะหมดวาระในเดือนมีนาคม ๒๕๖๑

๒) รองศาสตราจารย์วิชุดา รัตนเพียร สมาชิกวุฒิสภา ดำรงตำแหน่งเป็นกรรมการในคณะกรรมการสามัญสหภาพรัฐสภาว่าด้วยกิจการสหประชาชาติ (Standing Committee on UN Affairs) ซึ่งจะอยู่ในวาระ ๔ ปี โดยจะหมดวาระในเดือนมีนาคม ๒๕๖๑

จัดทำโดย

นางสาวธรรมา วิบูลย์ภาณุเวช

นักวิเทศสัมพันธ์ชำนาญการ

กลุ่มงานสหภาพรัฐสภา

สำนักองค์การรัฐสภาระหว่างประเทศ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

2/กลุ่มงาน IPU/ฐานา/การประชุม IPU 130 ฉบับย่อ (แก้ไข) 1/18/04/57/07.33 น.ณิชาฐานักไข